

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. augusztus 15.

174. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susak Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A husz millió.

Autonomista forrásból veszszük az alábbi információt:

Az uralmon levő férfiak, akikről az önzetlenség szoborcsoportozatát fogják megmíntázni, nagy türelmetlenséggel várják azt a pillanatot, amikor a huszmillió kölcsönt magukhoz ragadhatják. Mint az éhes farkasok, viscsorgatják rá a fogukat, mert a városi bolt most nagyon gyöngén áll s onnan bizony nem csurog, legfeljebb csöppen a mellékzsebekbe. Hanem azután a husz millió. Itt ugyan el lehet majd látni az atyafiakat mindenféle jövedelmekkel, amelyek a „beruházások“-ból jutnak.

Ez a huszmillió kölcsön tartja össze az elégedetleneket, akiknek száma az utóbbi időben megnövekedett. Ez a huszmillió minden reménységük, ebben van a bizodalomuk. Mihelyt ez meglesz, ismét boldog idő virrad Fiuméra, mert lehet majd miből kereskedni.

A fiumei kölcsönről szóló javaslat a városi urak nagy bánatára öszre maradt. Még pedig az utolsó javaslatok között, amiből arra lehet következtetni, hogy a kérdés még sokáig fogja nyugtalanságban hagyni a vállalkozó autonom férfiakat, akik pompásan össze tudják egyeztetni a lokálpatriotizmust az üzlettel.

Arról azonban még sejtelmünk sincsen, hogy a kormány nem hajlandó ebben az ügyben a „holt bizalomhoz“ elvét érvényesíteni. Pedig fait accompli dolog hogy a kölcsön effektuálását egy fontos feltételhez fogják kötni.

A kormány egy bizottságot fog delegálni, amelynek tagjai független s nem befolyásolható egyének lesznek. Ez a bizottság ellenőrzi majd a kölcsön miként való felhasználását. Ez — ha csakugyan így lesz, feltétlenül új módszer a könyelmű garázdálkodás ellensúlyozására, de semmiesetre sem hízogó egy autonom városra, amely büszke akar lenni autonom jogaira. De jogosult a fenti álláspont is, mert a mult tapasztalásai okulva a városi urakkal szemben nem árt egy kis óvatosság.

Fiume legszerencsésebb időszakát Valencich királyi biztos alatt élte. Ez a derék férfi rendezte Fiume zavaros pénzügyeit s mire a városi pénztárt átadta, óriási, ha jól emlékszünk 250,000 koronás fölösleg volt.

Az új rezsim alatt azonban a legrövidebb időn belül eluszott minden, kezdetét vette a könnyelmű és gondatlan seftelés. Az a pénz, amelylyel Valencich le akarta szállítani a pótdadót, más célokra uszott el, sőt még privát adósságokat is csináltak, amiért most ezeket erő szívésségeket élvez egy fiumei spekuláns. Ezuttal nem akartunk bevilágítani a panamá titkaiba, csak érintettük azokat, hogy bizonyítsuk az ellenőrzés jogos és szükséges voltát.

— A „belső ellenség.“ A Bp. Napló írja: A nemzetmentő koalíció számtalan szerencsétlen ötlete közül mindenestre az volt a legszerencsétlenebb, mely a különféle nemzeti-paktumokra vezetett. Egy feketetelkű cso-

port, melyet érdekkapcsolatok fűztek a haza ellenségeihez, hamis álokoskodással félrevezette a vezéreket. Kiadták és vezércikkben a lelkekre csépték a jelszót: nem lehet egyszerre három-négy „platformról“ küzdeni; ha a korona ellen harcolunk, nem harcolhatunk a tót, a román, a horvát, a szerb, a talián ellen is; ezért kell ezekkel inkább szövetkeznünk. A sugalmazóknak bizonyára hasznos volt ez a szövetkezés, de a koalíció vezetősége akármilyen óvatossággal ment is bele a nemzetiségi paktumba, rettenetes hibát követett el ezzel. Legmélyebben a horvát paktumhoz bocsátkoztak: ez már eddig is legsúlyosabban boszulta magát. A szerb paktumból még most ébredeznek, bárha az érdekelt csoport még mindig elodázní próbálgatja az ébredést. A román ellenkel még mindig meg van: félünk, hogy drága ára lesz ennek is. A függetlenségi párt hivatalos lapja tegnap vezércikkkezett a nemzetiségi veszedelemtől. Elég őszinteséggel beösméri az elkövetett hibát konstatálja, hogy a szövetséges „platformok“ mind egytől-egyig ellenségesen fordultak velünk szemben. (De még mennyire. Azóta nőt nagygyá a fiumei irredentizmus is. — A szerk.) Nem jobb lett volna, — kérdi — ahelyett, hogy a nemzetiségekkel szövetkezve mentünk a harcba, a magyar király és a magyar ellenpártok ellen inkább a magyar királylyal és összes magyar testvéreinkkel szövetkezve harcba menni az állambontó nemzetiségi elemek ellen? Amily jogos ez a kérdés és amily igaz és találó a benne rejlő önszemrehányás, épp oly szomorú tény az, hogy nemcsak akkor bélyegezték hazaárulónak azt, aki ezeket akkor mondta, hanem hogy ma is még az a csoport viszi a koalíción belül a mindeneket terrorizáló nagy szót, mely a „platform“ elméletét kitalálta, mely a veszedelmes nemzetiségi szövetkezést propagálta s mely még most is nemzetiségi barátokozást hirdet, hogy magyar és magyar közt testvérharcot szíthasson. Ha a koalíció a haza javát, épségét és a magyar nemzet egységét akarja, akkor mindenekelőtt ettől a csoporttól kell megszabadulnia. Most ez az igazi „belső ellenség“. Veszedelmesebb még a tótnál, horvátnál és szerbnél is.

A haditengerészeti szállítások.

Említettük tegnapelőtti számunkban azt a mozgalmat, melyet a függetlenségi párt néhány tagja Magyarországnak a haditengerészeti szállításoknál való nagyobb részletése érdekében indított. Ez ügyszó most a következő megjegyzéseket fűzhetjük:

Közismert dolog, hogy a közös hadügyi kormányzat a hadsereg és haditengerészet szükségleteinek beszerzésénél már évtizedek óta jelentékenyen károsítja a magyar ipart azért, hogy Magyarországnak nem juttat a kvótával arányban álló megrendelést. Az is közismert dolog, hogy ezt a viszás helyzetet Tisza Istvánnak sikerült orvosolnia, amennyiben megállapodott aziránt, hogy a kvótaaránynak okvetlenül ki kell jönnie a hadsereg és haditengerészet összes szükségleteinek végösszegeiből. A megállapodás már jóformán perfekt volt, amikor a koalíció uralomra jutott és megmástitotta azt.

A módosított megállapodás pedig, melyet természetesen mint „vivmányt“ adtak be a közvéleménynek, nemcsak hogy nem mozdította elő a Tisza István által már btztosított célt, de még hátráltatta azt. Az a megállapodás ugyanis egyrészt külön választja a haditengerészetet és a hadsereget, holott közjogi törvényaink a két

kormányzati ágat együttes igazgatás alá utalják.

Másrészt pedig a szükségleteket csoportokba osztja és a kvótaszertint megosztást csoportonként írja elő, határozottan előírva, hogy az egyik csoportban előálló hiányért más csoportban kárpótlás nem nyújtható. E „vivmány“ következtében most úgy vagyunk, hogy a haditengerészet szükségleteinek mindössze körülbelül 17 százalékat szerzi be nálunk, 83 százalék pedig Ausztriának jut. A haditengerészet főszükséglete ugyanis a hajóépitkezés. Hajógyárunk pedig nekünk csak egy van, a Danubius s az is aránylag kicsiny. Az idevágó megrendeléseket tehát főleg Ausztria kapja. A koalíció „vivmányszerű“ megállapodása pedig kizárja azt, hogy más csoportokban kapjunk ezért a hiányért kárpótlást.

Sőt a haditengerészetnek és hadseregnek közjogellenes szétválasztása még azt is lehetetlenné teszi, hogy a haditengerészeti megrendeléseknél szenvedett kárért a hadsereg beszerzéseinél nyerjünk kárpótlást. A Tisza-féle megállapodás feldöntése által a koalíció olyan „vivmányt“ akasztott a magyar ipar nyakába, mely mellett a hadi szükségletek beszerzésének igazságos, kvótaszertű megosztása teljesen lehetetlen.

Erre rámutattak már két év előtt, amikor a „vivmány“ áldásában részesültünk. Akkor persze senki se hitte ezt. Még a nagyiparos körök is megrendelt örömmel fogadták az új megállapodást.

Most aztán sirnak, mozgolódnak és az őszi uelegációtól orvoslást követelnek. Persze a mozgolódás hire Bécsbe is eljutott és az osztrák lapok kijelentik, hogy bár a törvény nem írja elő a hadsereg és haditengerészet külön közjogi képviselétét, ezt mégis főnn kell és főnn fogják tartani, mert az osztrák iparosok „nem foglák megengedni“ a mai állapot megváltoztatását.

El kell tehát túrnunk, hogy ránkkenyszerítsenek egy tengerészeti minisztert, amit közjogunk nem ismer és pedig ránkkenyszerítsek elsősorban azért, hogy e címen iparunkat megsarcollják.

A haditengerészeti szállítások ügyében egyébként a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége fölkér bennünket annak a közlésére, hogy a bécsi lapok állásfoglalása egy hajszálynira sem téríti el a Szövetséget a szünidő előtti utolsó ülésén megállapított munkaprogramjának végrehajtásától. A szóban forgó ülésen tudvalevően elhatározták, hogy a delegációk összeülése előtt a Szövetség a magyar delegációnak az ügy iránt érdeklődő tagjait és a hadseregnek és haditengerészetnek szállító fontosabb iparvállalatok képviselőit meghívja, hogy hegyiről fővire megbeszéljék e nagyfontosságú kérdésben követendő eljárás és teendők módozatait. A delegátusoknak az érdekelt iparossággal való közvetlen érintkezése kétségkívül erősíteni fogja a magyar álláspontot, amelynek végre is győzni kell, mert az teljesen jogos, s csupán arra törekszik, hogy a magyar ipar a hadsereg és haditengerészet ipari beszerzéseiről költött egész összegből a kvótaszertű részesedést hiány nélkül megkapja. S ha ezt az osztrák ipari körök semmi esetre sem akarják megengedni, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége viszont kötelességének tartja kijelenteni, hogy ebből a követelésből tapodtat sem fog engedni, s egész befolyását latba veti, hogy a magyar delegáció ez álláspontját a magáévá tegye.

Karlsbádi levél.

Karlsbád, augusztus 12.

Karlsbád idejéig korántsem lehet a legsikerültebbek közé sorozni. Sőt mondhatom, hogy nem elégitette ki a fürdővendégek legkisebb idényeit sem. A városi tanács ugyan a legnagyobb figyelemmel van a fürdőközönség iránt és anyagi áldozatoktól sem riad vissza akkor, midőn a közönség igényeinek kielégítéséről van szó. Csakhogy ez még korántsem elég a közmegelegedés eléréséhez. Az időjárás és az emberek anyagi viszonyait még egyetlen fürdőbizottságnak sem sikerül intéznie. Pedig e két faktor adja meg tulajdonképpen a világfürdő jellegét, a mozgalmas, fényűző és költséges színezetet és a közönség jó kedvét!

A szép, napfényes időjárásból ugyancsak kevés jutott az évből Karlsbadnak. Eső és eső minden nap. Ez pedig a fürdőzőnek nem igen kell. Mindenki napot és ismét napot óhajtaná. Nem is csoda, enélkül nincs üdülés, nincs fürdőzés és nincsen szórakozás. Hiszen a bányadt napsugár és a hűvös levegő elront itt mindent és aki csak teheti menekül.

A fürdővendégek száma is majdnem kétezerrel kevesebb a tavalyinál. Az előkelőségek mintha csak tüntetnének távolmaradásukkal. Államférfiak és politikusok kis számban fordultak meg. Eddig Kossuth Ferenc volt itt. Tegnap jött meg Jansohn volt fokföldi miniszterelnök, aki előidézője volt az angol-bur háborúnak. Ábrányi Kornél is a napokban érkezett ide. Izwolszky orosz külügyminiszter idejövetele is már napok óta jelezve van, de a keleti kérdés ügylész nem engedi meg távozását s azért késik. Közbeszéd tárgya volt Dreyfusz órnagy itteni tartózkodása. Állítólag a legnagyobb inkogitóban volna itt. Meggyőződésem azonban, hogy a hír nem igaz.

A magyarok azonban csak még mindig óriási számban szerepelnek itt. A negyedik helyre jutott hazánk számban tekintetben. A csizmás, magyar viseletű, kikent bajszú alföldi embertől kezdve mineen rendű rangúval van képviselve Magyarország.

A utcán, a vendéglőkben mindenütt magyar szót hallani.

Molnár Ferenc „Ördög”-ét adták a helybeli színházban kétszer. Ott is volt a magyarság zöme, de nem is csoda, hiszen nem mindennapi dolog, hogy idegenben magyar író darabját megnézheti az ember. Sajnos, meglehetősen gyenge előadásban mutatták be s aligha kerül itt többször színre.

A fényűzésben némi visszaesés észlelhető. Az elegáns toillettek, a káprázató ékszeres ritkábbak. Az esteli korzók korántsem olyan fényesek, mint más években. A sok elegáns magán-automobil is kevesebb, szóval, azt hiszem, kevesebb a pénz. Az elmúlt év pénzügyi válsága még Karlsbadban észlelhető igazán. Az amerikai és angol pénzarisztokrácia itt nagyon megfogyott.

A divat sem nagyon kedvez az idejé szonnak. A drága csipkeruhák nem divatosak már az idén s helyettük inkább a nyersselyem toillettek uralják a divatot. Igaz, hogy ezeken is látni a legdrágább himzéseket, de nem hatnak annyira káprázatóan. Annál érdekesebb kalapdivat. Az egyenesen, óriási karimájú kalapok érdekes divatja általános itt. A diszités rendszeren virág. Valóságos virágokert az ilyen kalap a legváltozatosabb színeknek. Uralkodó divatszín nincsen. A tollisz, sőt az egész kalap tollal való bevonása igen gyakori, de úgy látszik, nem olyan kedvelt mint az első. Az őszi és téli divat modelljeit már kiállították a helybeli divatházak.

Uralkodó lesz a hosszú elj hosszú zsakettel. Sok lesz a sujtás és a szegélyezés. Hátrazott divatszín a ruháknál nem lesz. Az acélzöld, sőt a kék és fehér szín lesz a legkedveltebb. A szörme felsőkabátok még mindig divatosak lesznek, de a préselt selyem kellő helyét fogja elfoglalni.

Hálátlanság volna tőlem, ha Fiuméről nem emlékeznék meg levelemben. Szép számmal vagyunk itt képviselve. A rendes törzsvendégek közül hiányzik az idén a vigkedélyű közkedvelt Pancera táblaláb, különösen hiányt érzik az angol Missek. (Ő sem fog hiányozni. Már el is utazott Karlsbadba. — A szerk.) Egy kifogástalan gentlemennel kevesebb jut nekik. Dall'Ásta ügyvéd sem jött el. Itt vannak Copaitich igazgató, Moravek forgalmi főnök, Russo rizshántológári és Tibor keres-

kedelmi banki igazgató és még többen. El látogatnak még ide a szomszéd fürdők fürdőzői is. Többek között Polgár mérnökne Francsbadból is itt járt és mondhatom meghódította Karlsbad férfitársaságát. Pupp előtt üdögélve ismerőseim ostromló kíváncsiságát talán tudtam kielégíteni, mindenki tudnikivánta, ki az a feltűnő szép hölgy. A vasárnapi szépségverseny első díját is eldöntöttnek tartották megjelenése esetén. Bár nagyon kértem, hogy jöjjön el a vasárnapi szépségversenyre, arról hallani sem akart (ilyen babérokra nem pályázik) és szerénysége miatt le kell mondanom a fiúmeieknak arról, hogy valaha eldicsekedhessenek azzal, hogy a karlsbádi szépségverseny első díját Fiume egy szép asszonya nyerte el. Ügylészik a fiúmei lányoknak Karlsbadban kevesebb a szerencsésük mint az asszonyoknak. A leányvásár az idén rosszul sikerült Karlsbadban, kevés leány találta meg élete párját. Ennek is talán a pénzügyi válság az oka. Ennyit csak ez idén figyelmeztetésül s a jövő évadra való tájékoztul.

Fodor Ármin.

UJDONSÁGOK.

— A városi állandó bizottság ma délután 5 órakor Bellen András dr. alpolgármester elnöklésével ülést tart, amelynek egyetlen tárgya a drenovai botrány ügyében való állásfoglalás lesz.

— Don Zigar ügye. A drenovai botrány egyre dagad s ha a városi urak nem nyugosznak bele az ügy elintézésébe, bizonyosra vehető, hogy összeütözközésre kerül a sor az olaszság és horvátság között. Don Zigar, a drenovai áthelyezett pap ma hagyta el Fiumét s Ledenicére, új székhelyére utazott. Előbb azonban átadta a templom és paplak leltárát és összes könyveit és iratait a Bellen alpolgármester által kiküldött városi bizottságnak.

— Tézene. A városi zenekar ma este fél 9 órakor térenét tart az Adamich-téren. A műsor a következő:

1. Wesby — „Gugliemina” induló.
2. Marengo — „Sport” Potpourri.
3. Sidney Jones — „Gésák.”
4. Donizetti — Finale II a „Lucia di Lammermor-ból.
5. Preite — polka.

— Hadihajók a kikötőben. Ma reggel érkezett kikötőnkbe a magyar-osztrák hajóraj „Kaiserint Elisabeth” és „Zara” hadihajója, amelyeken a haditengerészeti akadémia növendékei tettek szünidei tanulmányutat. Valamivel később futott be kikötőnkbe a „Lacroma” hadiyacht, amelyen Montecuccoli Rudolf gróf tengernagy, haditengerészetünk parancsnoka szemleutjában látogatta meg Fiumét.

— Betiltott kirándulás. A pólai rendőrök átiratot küldött a Giovine Fiume egyesület vezetőségéhez, amelyben tudatja, hogy felsőbb utasításra betiltja a pólai kirándulást, amelyet vasárnapra terveztek. Ez a betiltás már az osztrák kormány ismert intézkedéseinek a következménye.

— Liliomtipró kereskedő. Ismét egy újabb eset. Följelentés alapján a rendőrség leartóztatta Majerovich Antal 38 éves kereskedőt, akinek a Via Serpentina 3. szám alatt van fűszerüzlete. Majerovich erkölcsstelen merényletet követett el L. Maria tizenegy éves kisleány ellen. A szerencsétlen kisleányt becsalta az üzletbe, cukrot ígért neki, azután bezárta az üzletet s elkövette a merényletet. A kis leány segélykiáltásaira nem jött senki s a szegény leány otthon nem merte elmondani a dolgot, csak később, amikor az erkölcsstelen merénylet okozta fájdalmai nem csillapultak. A leány anyja erre megtette a följelentést a liliomtipró ellen. Majerovich régóta üzi a liliomtiprót s egy alkalommal a fiúmei törvényszék három kisleány ellen elkövetett merénylete miatt három hónapi fogházbüntetéssel sújtotta. Majerovich ellen az ügyészség megindította az eljárást s vizsgálati fogságba helyezte.

— A „Csillag”-ból Fiuméba. A budapesti rendőrség újra megbüntetett egy veszedelmes leánykereskedőt öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre, mert egy leányt egy fiúmei örömtanya részére adott el.

A múlt hét vasárnapján történt, hogy Zachár János lakatossegéd megismerkedett Molnár Mária cselédleánnyal. Langyos volt az éjszaka, csillagos az ég és Molnár Mária az

ismeretség harmincadik percében már szerelmes odaadással simult a legény mellé. Együtt voltak az egész éjszakán keresztül és amikor már virradni kezdett, Zachár János ezt az ajánlatot tette:

— Maris, én most elmegyek hozzád, mert, — nem szégyenlem bevallani — ebben a szent pillanatban nincsen lakásom.

Molnár Mária jószívű leány, beleegyezett az ajánlatba. Együtt mentek a leány Zuglót-utcai lakására, ahol Molnár Mária albérlő volt. Igen jól érezte magát Zachár János, a cselédleány elhalmozta őt minden jóval és kedvdel utánnig ki sem mozdultak a szobából. Mária boldog volt, követte volna a lakatossegédet a világ végére is. Ezt azonban nem kívánta Zachár János, mindössze csak annyit akart, hogy a Klauzál-utcai „Csillag”-kávéházba menjen el vele a leány. Az ugynevezett „razia-kávéházak egyike a „Csillag”-ról elnevezett lebut, innen kerül ki razziaik alkalmával a legtöbb gonosztevő. Ide vitte Mária a lakatossegéd.

— Jól fogunk mulatni, mondta, van nekem ott egy jó barátom, Kohn Lipót, aki nagyon jó ember...

Csakugyan jó embernek bizonyult Kohn Lipót, mert nem sokáig alkudozott, amikor Zachár János kerek háromszáz koronát kért a Máriaért. Kohn Lipót ugyanis az egyik fiúmei örömtanya tulajdonosa, állandó összeköttetésben állott Zachár Jánossal, aki az elcsábított cselédleányokat szállította neki a „Csillag”-kávéházba, ahol aztán eladta a portékát Kohn Lipótnak. Molnár Mária is így járt. Leitatták, aztán Kohn Lipót vonatra ült vele és amikor másnap reggel a leány fölébredt, nem volt Budapesten. Fiumében volt.

Egy napig tartózkodott azonban csak Kohn Lipót vendégszerető házában. A második napon megszökött és a fiúmei rendőrségen elmesélte a történetét. Onnan aztán táviratilag értesítették a budapesti rendőrséget, amely felkutatta Zachár János tartózkodási helyét. Rábizonyult, hogy rendszeresen csinálja a mestersegét, több leányt eladott már különböző örömtanyák tulajdonosának. Öt napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélték.

— Fenicse színház. Ma este ismét a „Gésák” kerül színre az olasz operett társulat előadásában.

Kirándulások a tengeren. A magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság gőzösei kedvező idő esetén szombaton, f. hó 15-én és vasárnap, f. hó 16-án a következő kirándulásokat fogják rendezni:

Cirkvenicába és Noviba a „Stefánia” termes gőzessel d. u. 2:30 órakor; visszajövet indulás Noviból d. u. 7:15 órakor és Cirkvenicából d. u. 7:45 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 1.50 korona.

Portoré- és Buccariba az „Abbazia” gőzessel d. u. 2:30 órakor, menet esetleg jövet is Urinj érintésével; visszajövet Buccariból este 7 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 80 fillér.

Abbázia és Lovranába, felváltva a „Lovrania”, „Sirály” és „Szamos” termes-gőzöskével d. e. 7 órakor Abbáziáig, azután d. e. 8, 9, 10, és 11 órakor Lovranáig, déli 12-kor Abbáziába és Voloscáig; délután 2, 3, 4, 5 és 6-kor Lovranáig, azonkívül d. u. 7, 8:30 és 9:30-kor Abbáziáig; utolsó indulás Lovranából Fiuméba este 7:25 órakor és Abbáziából Fiuméba este 10:30-kor. A Fiuméből d. e. 8 órakor és 11 órakor, azután a délután 3 és 6-kor induló hajók Ikában is megállnak. Menetár oda és vissza Ika és Lovranába személyenként 1.80 és Abbáziába 1.20 korona.

Ikába és Lovranába a „Sava” gőzessel délután 2:30 órakor órakor, érintve menetben Voloscát és Abbáziát. Visszajövet Ikából 7 órakor este érintve utjában Abbáziát is. Menetár oda- és vissza, személyenként 80 fillér.

Fiuméből Abbáziába az „Istriano” gőzessel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9:30 és 11:30 órakor, továbbá d. u. 2:30 és 4:30 órakor és 6:30-kor.

Abbáziából Fiuméba az „Istriano” gőzessel d. e. 10:30 órakor, továbbá 12:30, 3:15 és 5:30 és 7:30 órakor délután. Menetár személyenként 20 fillér. Jegyek a hajón kaphatók.

— Megint az utlevél. A rendőrség egy napi elzárásra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte Bartha Gábor 20 éves olaszteleki kívándorlót, aki hamis utlevéllel akart Amerikába vándorolni.

— **Két vitorlás veszedelme.** Tegnap éjjel erős vihar dühöngött a Quarneron, veszélyeztetve a hajókat. A „Hegedüs Sándor” gőzös, amely Velencéből visszatérőben volt, két veszélyben forgó vitorlással találkozott. A parancsnok feljűk irányította a hajót s a két vitorlást sikerült megmenteni. A „Hegedüs Sándor” öt órai késéssel érkezett Fiuméba.

— **A knini tüntetés.** Kninből jelentik, hogy a bán elleni tüntetések ügyében indított vizsgálatot a minap befejezték. Minden jel arra vall, hogy az államügyészség nem fog vádat emelni, minthogy nincsen elég terhelő bizonyíték. Ebben az esetben további eljárás csak magánvádra lesz folytatható.

— **A kikötőből.** Augusztus 14. Érkezett „Pavia” angol gőzös Liverpoolból 120 tonna vassa, „Bosanka” osztrák gőzös Methilből 1200 köszénnel, „Kaiserin Elisabeth” hadihajó Pólából, „Zára” torpedóhajó Pólából, „Lacroma” yacht Pólából. — Indult „Buda II.” magyar gőzös Brasiába 250 hordó liszttel, 90 tonna vegyes áruval és 190 tonna fával, „A. douró” török gőzös Triesztbe 160 tonna fával, „Zára” yacht Zarába.

— **Hazai beszerzési források.** Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter elrendelte, hogy a „Hazai ipari beszerzési források” című tára új és bővített kiadásban megjelenjen. A című tára 10,000 példányban fog megjelenni s díjtalanul fog szétosztani az állami és törvényhatósági hivatalok és más érdeklődők közt, hogy azok ipari szükségletük beszerzésénél a című tárból kellő tájékozást szerezhessenek a felől, hogy az országban miféle iparcikkek gyártatnak és hogy azok gyártásával kik és hol foglalkoznak. A című tári anyag egybegyűjtésével és feldolgozásával a magy. kir. kereskedelmi muzeum bizott meg, mely intézet a című tára előmunkálatait már megkezdte s igyekezik fog a című tári anyagát rövid időn belül nyomda alá rendezni. Ez uton is felhívja a muzeum a gyárosokat és iparosokat, de különösen azokat, akiknek telepe a című tára első kiadásából kimaradt, hogy amennyiben ipartelepüket most a című tára új kiadásába főlvétetni óhajtják, ebbeli kívánságukat, telepük címének közlése mellett a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságának (Budapest, V. Akadémia u. 3.) lehetőleg mielőbb jelentsék be.

Távirat ◀▶ Telefon.

A balpárt szervezkedik, BUDAPEST, aug. 14. A balpárti képviselők legnagyobb része Budapesten időzik, a hol jelenleg a párt programjának összeállításán dolgoznak és az őszi szervezkedést beszélnek meg. Lengyel Zoltán ma egy újságíróknak kijelentette, hogy a pártprogram kidolgozását a párt három tagjára bízták, kik egymástól függetlenül végzik munkálataikat. Ezek közül Babocsay Sándor már elkészült munkájával. A mint a három program tervezet elkészült a párt kiküldöttei Mocsáry Lajoshoz fognak utazni, a kivel a végleges programot megfogják állapítani.

Képviselőjelölés.

SZÉKELYUDVARHELY, aug. 14. A helybeli függetlenségi párt a mai jelölő gyűlésén Solymossy Endre középiskolai tanárt jelölte a megüresedett képviselői mandátumra.

A hercegprimás nagybeteg.

BALATONFÜRED, aug. 14. Vaszary János hercegprimás itteni nyaralójában súlyosan megbetegedett. Az egyházfejedelem magas kora miatt a betegség aggodalomra ad okot.

A rétsági rablók.

TESCHEN, aug. 14. A vác-rétsági rablással gyanúsított 3 horvát munkást ma este szállítják innen Budapestre. Az elfogottak fényképeit már előre elküldték Verőcére, hogy a rablómerénylet két áldozatának megmutassák.

Szmrecsányi püspök temetése.

NAGYVÁRAD, aug. 14. Az elhunyt Szmrecsányi Pál nagyváradai püspök temetése ma délelőtt ment végbe megható gyászompával és a közönség óriási részvétele mellett. A gyászmisét Samassa egri érsek celebrálta míg 12 kanonok a mellékoltárokon mondott misét. Jelen voltak az összes hatóságok, a hadsereg Nagyváradon állomásozó tisztjei stb. A holttestet a katonai zenekar gyászinduló mellett kísérték ki a pályaudvarra.

Az árvamegyei árviz.

ALSÓKUBIN, aug. 14. A nagy esőzések folytán most már az Árva folyó vize teljesen elárasztotta a folyómenti községek területét és mindenütt alámosta a vasuti töltéseket. Árvamegye alispánja ma fölhívtat bocsátott ki az inségbe került lakosság felségélyezésére.

Magyarország ellen lázító állatorvos.

PÁPA, aug. 14. Veszprémmegye alispánja ma feljelentést adott be a helybeli tábori tüzérezred parancsnokságánál Hermann János az ezred állatorvosa ellen, mivel ez az elmúlt hetekben bejárta a megye és a szomszédos vármegyék német községeit és otta magyarság ellen izgatott, sőt lázító röpiratokat is osztott szét, melynek hatása alatt a német lakosság már-már fellázadt a magyarság ellen. A felmentés óriási feltűnést kelt az egész megyében.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VILLA TRIESTE - Lido Velence

Elsőrangú Maison Meublee. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: Dr. Janovitz Guido orvostudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 órakor.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdőkkel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapáry

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Közvetlenül a termelőktől beszerzett magyar borok. Állandóan frissen csapolt kőbányai márciusi s dupla malátasör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Elsőrendű fehérnemű uri és női

divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Őszi csapolás!

Szt. Jstván védjegyű

Dupla-Malátasör

Az összes duplamalátasörök ősforrása

Naponta friss csapolása

a „Magyar Vendéglőben”
(Riva Szapáry) a

De La Ville szálló

éttermében,

Cantrida fürdő

nagy vendéglőjében, a

Gambrinus Buffet-ben

(Via del Lido) és a

Grünfeld-félevendéglőben

a vasuti állomással szemben.

Helyiség változás.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig a Via Andrassyban fennállt

kávé- és tejszarnokomat

a Piazza Elisabetta és Via Adamich sarkára (az Adria palotával szemközt) helyeztem át.

A n. é. közönség szives pártfogást kéri tisztelettel

Telefon 534.

Fleischhacker C.

Egy csinos lakást tartalmazó

elegáns villa eladó

a fiumei dohánygyártól 7 pernyi járására. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Dr. Pachany A.

fogorvos Fiumében (Zmaic ház)

működik naponként d. e. 9-12 d. u. 2-6

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

